

СЕКЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА ТУРИЗМУ

УДК 339.9

*І.Б. Чичкало-Кондрацька, д.е.н., професор
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

РОЗВИТОК ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СВІТУ

Дослідження розвитку дипломатичних відносин України з країнами світу та міжнародними інституціями дозволяє зробити висновок, що на даному етапі місце України в глобальній економіці суттєво змінюється. Наша країна починає відігравати дуже важливу роль в глобальних трансформаціях, які вже відбуваються або потреба в зміні яких вже стала очевидною. Виділимо найсуттєвіші, на нашу думку, впливи України на глобальний світ:

1) Українські дипломати сформували найбільшу за всі часи глобальну коаліцію. Це робить нас найсильнішими та найвпливовішими в історії України.

2) Відбуваються зміни у геополітиці. Про це, наприклад, свідчить: участь Президента України в G7 ще з травня 2022 р. (з питань оборонної та фінансової підтримки України, посилення санкцій проти Росії); в G20 в листопаді 2022 р. (де він виклав нашу «формулу миру»), виключення Росії з Ради Європи та деяких міжнародних організацій (ВТО та ін.) або зменшення її впливу в міжнародних інституціях (ООН, Рада безпеки ООН та ін.); тенденції до розширення НАТО, створення нових стратегічних договорів про співробітництво (наприклад між Туреччиною та Казахстаном) та інше.

3) Активізувалися євроінтеграційні процеси України. Так у 2022 р. Україна спочатку заповнила та передала керівництву ЄС 1 та 2 частини відповідей на спеціальну анкету-опитувальник, що є обов'язковою умовою для отримання статусу офіційного кандидата на членство в ЄС. А пізніше і подала офіційну заявку на вступ до ЄС. Також події в Україні спонукають ЄС до змін в механізмі прийняття рішень.

4) Ключовою стала роль України в стратегічному об'єднанні країн ЄС та інших демократичних країн світу. Про це свідчить безпрецедентна підтримка України провідними країнами світу (наприклад, велика підтримка Великобританії на різних напрямках, активні дії керівництва ЄС та окремих країн Євросоюзу щодо допомоги Україні).

5) Україна отримала можливість виходу на нові ринки (Велика Британія, ЄС, Канада, США тимчасово скасували для України імпорتنі мита та відкрили свої ринки для українських підприємств).

6) Відбувається диверсифікація в постачанні нафти і газу до країн ЄС. Наприклад, ними планується отримувати нафту з Катару, скраплений газ із США. З 5 грудня 2022 р. набуло чинності ембарго ЄС на імпорт російської нафти, що доставляється морем. ЄС приєднався до механізму обмеження цін на російську нафту, запропонованому спочатку США та схваленому G7.

7) Побудова нових логістичних ланцюгів постачання Україною продукції сільського господарства (наприклад через Болгарію, Туреччину). За даними Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO), припинення або обмеження постачання зерна та іншої продукції АПК з України через військові дії може викликати глобальну продовольчу криза, зокрема в країнах Африки, Азії.

8) Міжнародні організації та окремі країни надають фінансову допомогу Україні, зокрема на подолання бюджетного дефіциту, на відновлення економіки та виплати постраждалим від війни. МВФ та інші міжнародні організації розглядають механізми списання або відстрочення виплат зовнішніх боргів України через надзвичайну ситуацію.

9) Саме ситуація в Україні та активні дії керівництва нашої країни в напрямі міжнародної співпраці дозволили виявити проблеми, прогалини у міжнародному праві, в діяльності міжнародних організацій (зокрема ООН) та сформуванню розуміння у світової спільноти щодо необхідності глобальних змін.

З 24 лютого 2022 р. США надали Україні велику допомогу і підтримку (фінансову, військову, політичну тощо) і продовжують надавати. Наприклад США:

- відкрили свої ринки Україні та тимчасово скасували ввізні мита в двосторонній торгівлі;
- вже надали і продовжують надавати мільярди доларів Україні; найчастіше кошти надходять через платформу Світового банку;
- було прийнято рішення про військовий ленд-ліз;
- заклали в оборонний бюджет 2023 р. 800 млн. доларів на військову допомогу Україні, що на 500 млн доларів більше, ніж просив Президент Д.Байден (це 0,1% оборонного бюджету США);
- допомагають і обіцяють далі допомагати виключити Росію з різних міжнародних організацій, G20 тощо;
- запроваджують також внутрішні санкції, наприклад для країн, які беруть участь в операціях з золотом.

Таким чином, Україна сьогодні активно розвиває дипломатичні відносини як з країнами – давніми партнерами, так і з новими країнами, постійно збільшуючи свою вагомість в сучасному глобальному світі.